

Аналіз стратегій нейтралізації фінансових ризиків в діяльності підприємства

Антонюк Н.А., ст викладач, **Макарова А.В.**, студент
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Діяльність суб'єктів господарювання в сучасних умовах пов'язана з багатьма ризиками, основну частину яких становлять фінансові, дія яких призводить до спаду фінансових результатів, зниження фінансової стійкості, а то й до банкрутства підприємства. Саме тому тематика управління фінансовими ризиками є важливою та потребує комплексного дослідження й удосконалення.

Одним з основних завдань ефективного функціонування підприємства в умовах розвинутої ринкової економіки є управління фінансовими ризиками. Управління фінансовими ризиками підприємства являє собою процес передбачення і нейтралізації їх негативних фінансових наслідків.

Алгоритм управління фінансовим ризиком на підприємстві складається із: аналізу господарських операцій; ідентифікації ризиків; оцінка ризиків; формування стратегії нейтралізації ризику; контроль реалізації стратегії [1].

При управлінні фінансовими ризиками використовують стратегії уникнення ризику та стратегію утримання ризику.

Стратегія уникнення ризику передбачає розробку таких заходів внутрішнього характеру, які повністю виключають конкретний вид фінансового ризику. До таких заходів відносять:

- відмову від здійснення фінансових операцій, рівень ризику яких надмірно високий;
- відмова від продовження господарських відносин із партнерами, які систематично порушують контракти зобов'язання;
- відмова від надмірного використання у високих об'ємах позикового капіталу;
- відмова від використання тимчасових вільних грошових активів у короткострокових фінансових інвестицій [3].

Стратегія утримання ризику полягає у прийнятті суб'єктом господарювання певної величини фінансового ризику на утримання його на такому рівні. Вона включає:

- лімітація концентрації ризику – реалізується шляхом встановлення на підприємстві відповідних внутрішніх фінансових нормативів (граничний розмір позикових засобів, які використовуються у господарській діяльності; мінімальний розмір активів у високоліквідній формі; максимальний розмір вкладення засобів у цінні папери одного емітента; максимальний період відвернення засобів у дебіторську заборгованість тощо) у процесі розробки

політики здійснення різних аспектів фінансової діяльності;

– диверсифікація ризику – заснована на розподіл ризиків і може здійснюватись у формах диверсифікації видів фінансової діяльності, диверсифікації валютного портфеля, диверсифікації депозитного портфеля, диверсифікації програми реального інвестування тощо;

– механізм трансферту фінансових ризиків – передбачає передачу тієї частини ризику партнерам під час окремих фінансових операцій, для якої вони мають більше можливостей нейтралізації (розподіл ризику між учасниками інвестиційного проекту, між підприємством і постачальниками сировини і матеріалів, між учасниками лізингової та факторингової операції тощо);

– самострахування фінансових ризиків – засноване на резервуванні підприємством частини фінансових ресурсів з метою подолання негативних фінансових наслідків ризиків, шляхом формування резервного фонду, цільових резервних фондів, використання нерозподіленого прибутку звітного періоду тощо;

– інші методи такі як: отримання від контрагентів певних гарантій, скорочення переліку форс-мажорних обставин у контрактах, застосування штрафних санкцій тощо [2].

Отже, для того, щоб об'єктивно та раціонально визначити стратегію діяльності підприємства, з урахуванням фінансових ризиків, необхідно спочатку їх виявити та ідентифікувати, далі провести детальне оцінювання загроз, після чого приймати відповідні управлінські рішення щодо стратегії управління підприємством за цих умов. Використання механізму управління фінансовими ризиками дасть змогу значно покращити діяльність суб'єкта господарювання та його фінансовий стан.

1. Бабак О. Фінансові ризики та основні методи їх нейтралізації // Вісник УАБС. – 2010. – №6 (23). – С. 71 – 78.

2. Ігнатенко А.В., Кабанов В.Г., Харченко О.І. Механізми нейтралізації фінансових ризиків українських підприємств в умовах глобалізації / А.В. Ігнатенко, В.Г. Кабанов, О.І. Харченко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №5 (95). – С. 136 – 144.

3. Некрасов А.В., Пастухов В.М. Управління фінансовими ризиками в Україні в сучасних умовах / А.В. Некрасова, В.М. Пастухов // Економічний простір. – 2011. – Вип. 16 (125). – С. 112 – 121.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 24-26.